

TEATRUL DE OPERETĂ

VIOLETE DE PARMA

de Elly Roman

Recenta premieră a Teatrului de Operetă împune o constatare cu caracter general, privind evoluția genului în creația românească și, deopotrivă, evoluția spectacolului de gen, așa cum se conturează ea din realizările celui mai numeros, mai vechi și mai bun colectiv artistic de acest fel din țară. Constatarea vizează, simultan, creația și interpretarea. Colaborarea dintre teatru și cei ce scriu pentru el, dintre libretist și compozitor, de o parte, și acia ce vor da viață lucrării lor (regizor, scenograf, coregraf, dirijor, soliști), de cealaltă parte, se desfășoară pe tot parcursul elaborării, de la stabilirea subiectului viitoarei piese și pînă la repetiția ei generală. Iată de ce *satisfacțiile* — dar și *răspunderea* — fiecărui spectacol revin unui bloc solidar de realizatori. Lucrul este cu atât mai firesc atunci cînd — ca de astă dată — contribuțiile artiștilor implicați sînt cam de aceeași valoare. Valoare care — trebuie precizat de la început — este înaltă.

Flexibilitatea construcției dramatice și acuratețea textului, în care poezia și umorul, spiritul cetățenesc și lirismul alternează și se îmbină cu naturalețe, organic, sînt calitățile ce slujesc creionarea imaginii unui luptător pentru Unire, Costache Negri, ale cărui merite în marea izbîndă din 1859 ne erau mai puțin cunoscute, constituind temelgia unui spectacol-portret, specie în care teatrul muzical românesc a produs pînă acum cîteva lucrări meritorii și în care însuși libretistul *Violetelor de Parma*, Val Săndulescu, a înscris, cu opera *Bălcescu*, o importantă reușită. Muzica lui Elly Roman, deosebit de cantabilă, scrisă în cea mai bună tradiție națională a genului, dar depășindu-i, pe alocuri, granițele (prin incursiuni în dome-

niul operei — în special în partea vocală —, ori prin onorare încercări de modernizare a expresiei sonore — ca în inflexiunile grotesti ale polcii de la „bal masqué”), surprinde cu subtilitate atmosfera Moldovei vechiului trecut, în atît de particulara ei confruntare între civilizații (grocească, turcească, occidentală — italiană și franceză, îndeosebi — și, cea mai viguroasă, aceea națională).

În scenografia lui Arninio Iordănescu (ușor convențională, dar cu nota caracteristică, de extremă funcționalitate, fără de care spectacolele Operetei n-ar putea avea mobilitatea, fluența necesară, date fiind condițiile scenice foarte modeste ale teatrului), regizorul George Zaharescu conduce un joc inteligent, urmărind să confere autenticitate situațiilor, relațiilor dintre personaje, și expresie, gîndurilor și sentimentelor ce le animă. Astfel încît coregrafia lui Victor Vlase, discretă și în stil, punctează prin pete de culoare tablourile concepute regizoral cu o evidentă preocupare pentru veridicitatea discursului și, totodată, cu un indiscutabil simț al armoniei plastice.

Îndrumată scenic în această manieră și susținută muzical cu suficientă îngrijire (chiar dacă nu cu destul nerv) de către orchestră și de către cei doi dirijori — Constantin Rădulescu și Florin Sămărescu —, echipa de interpreți împlinește reușita spectacolului. Este o echipă în care tineretea și experiența se completează reciproc, exprimîndu-se într-o mulțime de trăsături particulare cuceritoare: grația și muzicalitatea Mihaelei Mijea (cîntăreață, dansatoare și actriță, cu egală putere de convingere artistică), prestanța vocală și scenică a lui Cornel Rusu, naturalitatea și sensibilitatea Daniei Diaconescu, forța antrenantă a lui Emil Pinghirescu sau Dumitru Trandafir, umorul savuros al cuplului Sanda Mărgărit—Nicolae Simulescu (apreciat în alte numeroase spectacole, dar căruia partitura lui Elly Roman îi oferă acum și cîteva momente pe măsura unor calități vocale ce se vădesc a fi remarcabile), vioiciunea mucalită a Maricăi Munteanu și simțul caricaturii, atît al lui George Hazgan cît și al cvartetului Iancu Groza—Ion Dușu—Constantin Mihăilescu—Petre Lăzărescu.

Atît, despre *satisfacțiile* — deloc neglijabile — ale acestei premiere. Cît despre *răspundere*, ea apasă încă pe umerii realizatorilor; nu pentru trecut sau pentru prezent, dar pentru viitor. Pentru proxima premieră, de la care se așteaptă un nou pas înainte, depășirea cotei actuale — e drept, înaltă, însă cam de multă vreme atinsă. Or, Teatrul de Operetă — a dovedit-o meritu — dispune de resursele necesare unui asemenea progres; și, cu siguranță, curînd îl va realiza.

Luminița Vartolomei